

PROFESSIONAL LINGUISTIC PERSONALITY DEVELOPMENT OF THE FUTURE MASTERS OF PHILOLOGY

Kopus O. A.

Abstract. *The article deals with the problems of qualitative education for the future masters of Philology which aims at developing nationally conscious, spiritually rich professional linguistic personality who can easily master all means of the state language as well as at least one foreign language; the development of a future master's spiritual world, the integrity of philosophical views, values common to all mankind by means of his / her involvement into the language, cultural heritage of native people; the development of cognitive and creative independence; creation of conditions for self-realization and self-development.*

The stage within further professional orientation aimed at determining the specificity and main functions of professional activity gains great importance in the training system intended for masters of Philology. Comprehension of psychological, communicative, organizational and individual requirements necessary for future philologists to master their profession is proved to be significant alongside with the orientation to their development and improvement while studying for a master's level course.

Professional orientation enables a school-leaver to conceive his / her further activity and determine possible ways of self-improvement in this very activity in advance. Professionally oriented testing conducted directly before entrance exams for a master's level course to start is an eminent feature of this process, the testing being aimed at identifying a development level of these speech-and-cognitive properties: a) verbal mobility, b) concentration of attention, c) speed of speech reaction, d) volume of verbal and main memory and linguistic resources, in particular.

Starting a master-course, professional orientation and, on its ground, professionally oriented choice of school-leavers facilitate: a) their re-comprehension of the specificity of professional philological activity, b) orientation of linguistic training to intellectual and cognitive development of master-course students, c) strengthening of practical importance and interdisciplinary integration of the linguistic disciplines, a course of Linguodidactics (Language Education), Higher School Pedagogy and Psychology, which can on the whole raise efficiency of professional training.

These particular conditions enable re-orientation of fundamental linguistic education (1-4 years of study) to the development of professional linguistic personality of a future master of Philology as well as to train them thoroughly in order they could master their profession.

НАВЧАННЯ РОЗУМІННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ СТУДЕНТІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА ОСНОВІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

УДК: 378+37.037+801.73

Ірхіна Ю. В., Михайлова Л. О.

У статті висвітлюється проблема інтегрованого навчання студентів інституту фізкультури і спорту. Дано визначення «інтеграції» та перелік її функцій (методологічна, розвиваюча та технологічна). Показані умови, що забезпечують позитивний вплив інтеграції на заняттях англійської мови. Інтеграція – це результат

розвитку, становлення та формування багатомірної цілісності в умовах здійснення інтегративно-педагогічної діяльності.

Ключові слова: інтегроване навчання, іноземна мова, автентичний текст, розвиток, формування, діяльність.

ОБУЧЕНИЕ ПОНИМАНИЮ АУТЕНТИЧНЫХ ТЕКСТОВ СТУДЕНТОВ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ НА ОСНОВЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ

Ирхина Ю. В., Михайлова Л. А.

В статье рассматривается проблема интегрированного обучения студентов института физкультуры и спорта. Дано определение «интеграции» и перечень ее функций (методологическая, развивающая и технологическая). Показаны условия, обеспечивающие положительные воздействие интеграции на занятиях английскому языку. Интеграция – это результат развития, становления и формирования многомерной целостности в условиях осуществления интегративно-педагогической деятельности.

Ключевые слова: интегрированное обучение, иностранный язык, аутентичный текст, развитие, формирование, деятельность.

TEACHING STUDENTS OF PHYSICAL TRAINING DEPARTMENT UNDERSTANDING PROFESSIONAL TEXTS ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL INTEGRATION

Irkhina U. V., Michailova L. A.

The article shows the problem of pedagogical integration in education of understanding professional texts. Foreign language integrates the teaching on the basis of texts. The integration has some functions and conditions. The conditions of integration are shown at English classes. Integration is a result of forming, development and formation. Development is a process of students changes.

Keywords: integrated teaching, English classes, foreign language, forming, development, activity, formation.

У зв'язку з суспільно-економічними перетвореннями в Україні в даний час змінюються завдання, концептуальні положення, зміст і структура системи вищої професійної фізкультурної освіти. Модернізація вищої професійної освіти супроводжується підвищенням вимог державного освітнього стандарту до професійної компетентності випускників вузів фізичної культури.

Процес глобалізації у сфері фізичної культури і спорту в XXI столітті характеризується збільшенням кількості країн, що беруть участь в Олімпійських та Параолімпійських іграх, Сурдлімпійських іграх, Всесвітніх спеціальних олімпійських іграх, чемпіонатах Світу та окремих континентів, у діяльності міжнародних федерацій з різних видів спорту. У зв'язку з подібною тенденцією успішна професійна діяльність сучасних вітчизняних фахівців у сфері фізичного виховання і спорту в останні роки залежить від ступеня володіння іноземною мовою для отримання інформації з зарубіжної спеціальної навчальної та науково-

методичної літератури з широкого кола теоретичних і практичних питань фізичного виховання і спортивного тренування, для ділового спілкування з колегами з країн далекого зарубіжжя. Зрозуміло, що для фахівця у сфері фізичної культури і спорту іноземна мова є засобом отримання нових професійних знань та підвищення кваліфікації.

Дисципліна «Іноземна мова» включена в базовий розділ державного освітнього стандарту для вузів фізичної культури. Пріоритетним завданням навчання іноземної мови є формування іншомовної професійної компетентності студентів, зокрема, навчання розумінню змісту автентичних текстів, присвячених різним питанням теорії і практики обраного напряму підготовки. У публікаціях, присвячених проблемі навчання іноземної мови у вузах фізичної культури, відзначається недостатня змістовна та процесуальна розробленість технологій, що вивчаються, про що свідчать слабке знання професійної лексики і труднощі при перекладі автентичних текстів професійного змісту у значній частині студентів.

Вирішення протиріччя між сучасними вимогами до іншомовної професійної компетентності студентів та відсутністю необхідного рівня розуміння автентичних текстів професійного змісту є важливою проблемою і визначає необхідність теоретичної розробки і експериментального обґрунтування навчання іноземної мови, істотно підвищує ефективність освітнього процесу формування професійної компетентності студентів вузів фізичної культури відповідно до обраного напрямку підготовки.

Інтеграція засобів комп'ютерної лінгводидактики, рольових ігор, навчального посібника з автентичними текстами англійською мовою з різних питань напряму підготовки і англо-російського словника спеціальних термінів, «оперантного навчання», визначення «рівня іншомовної професійної компетентності» і загальноприйнятих дидактичних засобів і методичних прийомів навчання іноземної мови сприятиме підвищенню професійної іншомовної компетентності студентів інституту фізкультури.

Інтеграція є найвищим ступенем втілення міжпредметних зв'язків. У сучасній педагогіці відсутній загальноприйнятий перелік функцій інтеграції, тому доцільно виділити найбільш загальні, інваріантні функції педагогічної інтеграції. Такими можуть бути: методологічна, розвиваюча, технологічна функції. Кожна з них здатна акумулювати в собі цілий ряд менш масштабних функцій.

1. Методологічна функція. Можна виділити три аспекти методологічної функції педагогічної інтеграції: евристичний, світоглядно-аксіологічний, інструментальний:

- евристичний аспект пов'язаний зі здатністю педагогічної інтеграції, служити вихідною базою для розробки нових педагогічних концепцій;

- світоглядно-аксіологічний аспект проявляється, насамперед, у тому, що педагогічна інтеграція служить засобом інтелектуально-духовного збагачення учасників педагогічного процесу;

- інструментальний аспект методологічної функції педагогічної інтеграції розкриває її здатність виступати в ролі інструменту.

2. Розвиваюча функція. Розвиток відбувається шляхом диференціації цілого, виділення в ньому функцій, актів поведінки та їх нової інтеграції, об'єднання в нове ціле. Диференціація призводить до виникнення нових дій -

перцептивних, мнемічних, розумових та інших, до збільшення, збагачення й удосконалення психічної діяльності, інтеграції — до впорядкування, субординації й ієрархизації їх результатів.

В інтеграції мають місце такі показники, як формування нових знань: висування гіпотез, постановка нових питань і т.д. Використовуючи інтегративно-педагогічну термінологію, можна сказати: в ході проблемного навчання здійснюється справжня інтеграція, бо тут ми маємо справу не з накладанням знань один на одного, не з їх простим нарощуванням, а з їх трансформацією і появою на цій основі психологічних новоутворень в людині. Одна з головних причин такого стану гетерогенна природа проблемного навчання. Далі при вирішенні найпростішої проблемної ситуації, учень змушений залучати знання самого різного походження, виконувати різноманітні види розумової діяльності. Тут доцільно використовувати рольові ігри.

3. Технологічна функція. Її зміст включає: стиснення, ущільнення інформації і часу; усунення дублювання і встановлення наступності в розвитку знань й умінь; розчинення та взаємопроникнення знань і умінь одних дисциплін в інші; систематизація понять, фактів, умінь і навичок, заперечення деякої частини засвоєваних знань, умінь у становленні узагальнених інтеграційних властивостей, встановлення субординації та координації.

На основі сказаного можна зробити висновок, що з виділених функцій педагогічної інтеграції — методологічної, розвиваючої та технологічної центральне місце займає розвиваюча функція, що має поширення на всі галузі освітньої теорії і практики, включаючи сам предмет виховання — людину. У той же час це не скасовує негативні можливості інтеграції. Наприклад, - її здатності до руйнування усталених традиційних систем знання в процесі створення інтеграційних курсів. Звідси виникає потреба в розробці умов, що забезпечують позитивний вплив інтеграції на всі складові педагогічного процесу і, перш за все на саму людину — предмет і мету педагогіки в цілому і педагогічної інтеграції зокрема.

Нами були проведені дослідження.

На першому етапі здійснені аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури, освоєні обрані методи дослідження та комп'ютерні технології, розроблена програма педагогічного експерименту.

На другому етапі були проведені констатуючий і формуючий педагогічні експерименти, в процесі яких проводилося обстеження студентів, що навчаються за напрямом «Фізична культура».

Констатуючий експеримент здійснив аналіз навчально-методичного комплексу дисципліни «Іноземна мова» з курсу англійська мова та даних про рівень іншомовної підготовленості студентів. Навчальні заняття протягом констатуючого педагогічного експерименту проводили відповідно до вимог і змісту навчально-методичного комплексу, розробленого викладачами кафедри іноземної мови. На заключному етапі констатуючого педагогічного експерименту проведено повторне обстеження студентів, на підставі результатів якого зроблена оцінка динаміки їх особистісних особливостей, переваг щодо окремих засобів і методичних прийомів викладання англійської мови.

Потім був проведений формуючий педагогічний експеримент. У процесі формуючого педагогічного експерименту на підставі зіставлення вихідних даних

про динаміку особистісних особливостей студентів контрольної та експериментальної груп, їх переваг щодо окремих засобів, методичних прийомів викладання і мотивів до вивчення англійської мови, «рівні іншомовної професійної компетентності», вивчена ефективність особистісно та професійно орієнтованої технології навчання іноземної мови.

Протягом педагогічного експерименту було проведено аналіз анкет і протоколів виконання студентами контрольних педагогічних випробувань. З автентичних текстів професійного змісту англійською мовою відібрані професійні терміни, що використовувалися в профілі спеціальності, за якою навчалися студенти – учасники педагогічного експерименту. Ці терміни використані для створення англо-російського словника професійної лексики у сфері фізичної культури.

На третьому етапі виконано аналіз результатів педагогічного експерименту, сформульовані висновки та практичні рекомендації.

Практична значущість полягає в тому, що реалізація в навчальному процесі інноваційної особистісно та професійно орієнтованої технології істотно підвищує ефективність навчання студентів вузу фізичної культури розумінню автентичних текстів англійською мовою у напрямку обраної підготовки, активізує навчальну мотивацію. Розроблене автором навчальний посібник з текстами з різних питань фізичної культури на аудиторних заняттях і для самостійної роботи студентів.

Наші висновки:

- іноземна мова є однією з базових навчальних дисциплін державного освітнього стандарту для вузів фізичної культури, необхідної для формування професійної компетентності сучасного фахівця у сфері фізичної культури і спорту. Однак технологія навчання іноземної мови, що застосовується в процесі експерименту, не забезпечує в достатній мірі рівень розуміння студентами професійно орієнтованих автентичних текстів, що відповідає сучасним вимогам, через те, що в ній недостатньо використовуються засоби комп'ютерної лінгводидактики та нетрадиційні методичні прийоми формування навчальної мотивації, не враховується специфіка виду підготовки;

- інноваційна особистісно та професійно орієнтована технологія навчання іноземної мови включає наступні компоненти: метод і визначення рейтингу в навчальній групі; навчальну мультимедійну презентацію; користування Інтернетом; рольові ігри; авторські англо-російський словник професійних термінів і навчальний посібник англійською мовою з автентичними текстами професійного змісту; оригінальну методику оцінки іншомовної професійної компетентності студентів;

- особистісно та професійно орієнтована технологія навчання іноземної мови активізує формування іншомовної професійної компетентності студентів вузів фізичної культури, істотно підвищує розуміння ними автентичних текстів англійською мовою, зміст яких відповідає обраному виду підготовки - «Фізична культура».

Даний підхід дозволяє розглядати педагогічну інтеграцію стосовно окремих змістовно-предметних рівнями, формами, видами діяльності викладача. Звідси: педагогічна інтеграція в найширшому значенні слова – це процес і результат розвитку, становлення та формування багатовимірної людської цілісності в умовах здійснення інтегративно-педагогічної діяльності.

Література

1. Богданова І. М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх вчителів на основі застосування інноваційних технологій – М. : Омега-А. – 2005. – 418 с.
2. Браже Т. Г. Интеграция предметов в современной школе. // Литература в школе. – 1996. – №5. – С. 150–154.
3. Генике Е. А., Чапко Е. Е. Как построить интегрированный курс (в школе). // География в школе. – 1994. – М. : 4. – С. 40.
4. Глинская Е. А., Титова Б. В. Межпредметные связи в обучении. – Тула, 1980. – 44 с.
5. Данилюк Д. Я. Учебный предмет как интегрированная система. // Педагогика. – 1997. – №4. – С. 24–28.
6. Максимова Б. Н. Межпредметные связи в процес се обучения. – М. : Просвещение. – 2000. – 191 с.

***Abstract.** The article shows the problem of pedagogical integration in education of understanding professional texts. Foreign language integrates the teaching on the basis of texts. The integration has some functions and conditions. The conditions of integration are shown at English classes. Integration is a result of forming, development and formation. Development is a process of students changes.*

***Keywords:** integrated teaching, English classes, foreign language, forming, development, activity, formation.*